

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Mária-főház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények ezimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónapra . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adhatók vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvár, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Ugron a delegációban.

Kolozsvár, jan. 5.

A mikor Ugron Gábor és politikai elváratai az ő javaslatára ellátózták a delegációba való bemenetelt, akkor a függetlenségi párt másik árnyalata heves támadást intézett elléte, azzal argumentálva, hogy ez az elhatározás ellenkezik a függetlenségi párt politikai elveivel, mert ez feltétlenül ellentétes a delegáció intézményét, a párt tehát ebben elveinek sérelme nélkül nem képviselteti magát.

Hogy ez a támadás minden tárgyi alapot nélkülöz, azt legelőkeltebb bizonyítja az a szereplés, melyet Ugron Gábor folytat a delegációban.

Az a fényes kritik, melyről a monarkia külügyi politikáját, s különösen a hármas szövetséget illette, az egész európai politikai örök figyelmét méltán keltette fel.

Elvégre az a törekvés, mely oda irányul, hogy a politikai közvélemény tudomást szerezzen arról a politikáról, melyet az osztrák-magyar monarkia külügyi viszonylataiban érvényesít, megfellel-e akár a külön osztrák, akár a külön magyar érdekeknek vagy pedig a monarkia közös érdekeinek, kétségtele nélkül nem csak jogosult, hanem szükséges is. És ha Ugron Gábor és elváratai arra vállalkoztak, hogy az európai közvéleményt ily értelemben lássák el információval, egyenesen a magyar érdekeknek tesznek még pedig eléggé nem méltányolható szolgálatot.

Az a hírlapi vita, melyet Ugron Gábor a delegációban történt első fellépése az európai sajtóban felidézett egy maga is teljesen gazolja az ő elhatározásának jogosságát és politikai jelentőségét.

Ugron további szereplése, melyről a legújabb tudósítások szólnak, csak megerősítheti azt felfogásának igazságát, a kik elvül vallják, hogy egy különben kárhözható jogintézmény keretében az intézmény elvi ellenségeinek még több és nagyobb köteleességei vannak, a melyeket nem utasíthat el magától az a ma datarius, a ki a megbízóinak és az országának jól felfogott érdekeit kívánja minden fórumon szolgálni.

Ha valaki, úgy épen az ugynevezett delegációban kell a nemzet képviselőinek kötelező ellenőrzését teljesíteni, Ugron Gábor teljesíti is azzal a teljes őszinteséggel, bátorsággal és kötelességérzettel, a mely a magyar politikai közéletnek e kitűnőségét kiválóan jellemzi.

Az a kritika, melyet a delegációk tegnapi ülése a hadügyi kormányzat politikai éndszere felett minden mellettekénti félreértétele mellett gyakorolt, újabb bizonyíték annak, hogy a midőn Ugron a delegációba való bemenetelre elhatározta magát, nem csak, hogy nem sejtette meg a függetlenségi párt eredeti politikai programját, sőt ellenkezőleg ezzel az elhatározással csak ennek a programnak a házait töltötte ki, még pedig a párt politikai elveinek és hagyományainak a szellemében.

Hiszen mit cselekszik tulajdonképpen Ugron Gábor, a mikor a delegációban elítéli a közös hadügyi kormányzatnak a nemzeti érdekeket mélyen sértő az ország anyagi érdekeit károsan érintő politikai rendszerét?

Hát egyenesen azt, a mit első sorban az a politikai program parancsol, a mely azt is tartalmazza, hogy a nemzet több áldozatra nem kényszeríthető, mint a mit az emberanyagot és az anyagi szolgáltatást illetőleg megír.

Ugron egyenesen azt cselekszi, a mit az ország és a nemzet legfőbb érdekei parancsolnak: ellenőrzést gyakorolt a közhatalomnak tényei felett.

Hát kérdjük: ellenkezik-e az elhatározás és ez a cselekedet a függetlenségi párt politikai elveivel és megapított programjával?

Hát nem e éppen az a mi politikai programunk egyik legsarkalatosabb tétele, hogy a közösügyi jogintézményekben kifejtett kormányzati ténykedés ne válhassék ártalmára az ország és a nemzet érdekeinek?

No, ha ez ily alakban benne foglaltatik az alap programban, akkor ne beszéljen senki arról, hogy Ugron ellentétbe helyezkedett a párt politikájával.

Hiszen Ugron egyebet sem tett, mint újabb alkalmat és helyet keresett arra, hogy az ország érdekeit minden fórumon megvédelmezze.

És azt hisszük, mindenki a ki figyelemmel kíséri Ugron Gábornak a delegációban folytatott szereplését, az csak tisztelettel hajthatja meg előtte a fejét, mint olyan államférfi előtt, aki nem a formák betartásában, hanem a lényegben keresi a politikai elvek érvényesülésének egyedüli célravezető módjait.

Ugron a delegációban a magyar nemzeti politikának a képviselője, még pedig bátor, szókimondó és meggyőző-déshű képviselője, s bizonyára csak áldást hozhat a hazára, ha éppen a maga helyén keres és sürget védelmet e nemzeti érdekeknek.

Széchenyi Manó gróf lemondása.

A király személye mellé rendelt miniszter, Széchenyi Manó gróf beadta lemondását állítólagosan megrongált egészségi állapotára való hivatkozással, mások szerint pedig azért, hogy a kabinet rekonstrukciójára módot adjon. Hir szerint Apponyi Albert grófné át Széchenyi gróf tárcáját és Horváthy Nándor a belügyi tárcát, mivel a két ideiglenesnek tekintett miniszter, Lukács és Pilsz nem hajlandók odahagyni állásukat.

Széchenyi Manó grófot sokan és talán nem minden alap nélkül, a fuzió egyik főrendezőjének tekintik, a ki a felséghez való bizalmas viszonyában leghatározottabban támogathatta Széll Kálmán békekezdését s a nemzeti párt bevonásával történt párlalkulást.

A letűnt rendszernek eltakarításához nem foghat addig a kormány, míg az új erőket munkára nem alkalmazhatja. Hogy ezek az új erők a volt nemzeti pártból vétettek, az is természetes, hiszen a fuzióra nem lett volna szükség, ha a régi keretben, a régi emberekkel akarta volna Széll Kálmán vinni a kormányt. A volt nemzeti pártiak ez előnyomulása persze kényelmetlen a régi gárdára, mely szinte örökösnek vette a Tisza Bánffy konzervatív uralmát, de azért nem kell tartani semmiféle kiválástól. Különben, ha a Tisza csoport kiválnék, alig fájdulna meg valakinek értök a feje.

Ha Széchenyi Manó grófnak távozásával a régi rendszerrel való leszámolás is napirendre kerül, a szabadelvű párt ismét nyerhet népszerűségben, mert mi türes-tagadás benne, az eddig való lavírozás nem szolgált a kormánynak előnyére. Ha a jó szándékra csak az új erőnek a régi keretbe való beosztása kívántatik, akkor Széchenyi gróf önfeláldozásáért megérdemi a köszönetet.

A délafrikai háború.

Budapest, jan. 4.

Az a tegnapi hír, hogy French tábornok bevonult Colesbergbe, nem bizonyult igaznak. Ellenkezően, úgy látszik, hogy az angol tábornok tegnap megint felült a burok ismert taktikájának, mely annyira hasonlít a régi magyarok harcmódorához. French rohama elől a burok látszólagos rendetlenségben visszavonultak, de aztán csakhamar megfordultak s mivel jelentékeny segítséget is kaptak, ismét arra kényszerítették az angolokat, hogy az elfoglalt hadállásokat elhagyják.

Griqua-földön nagyobb szerencse kísérte az angol fegyvereket. Pilcher ezredes a belmonti bur tábornok, mely Methuett hátulról fenyegette, megszállította és visszafoglalta Douglas városát, melyet a burok pár héttel ezelőtt szálltak meg.

Ladysmithből szomorú hírek érkeztek. Az ostromlottak közt betegség, inség dúl, s úgy látszik, a város ellenállóképessége végképpen kimerült. Buller tábornok minde-

ideig hiába iparkodott White csapatainak segítségével, a Tugela-folyó a burok pártjára állt, magas vizállása mindeközéig lehetetlenné tette, hogy Buller eredményes hadmozdulatokat tegyen.

Colesberg sorsa.

London, jan. 3.

Megezőfolják azt a hírt, hogy French tábornok újra megszállotta volna Colesbergét. Az igaz, hogy French tábornok tegnap minden intézkedést megtett, hogy csapataival Colesbergbe bevonulhasson, de az utolsó pillanatban észrevette, hogy a burok újra elfoglalták az összes hadállásokat, melyekből őket hétfőn kivették. Az angolok erre újra megkezdtek az ágyúzást, melyet a burok, kik kétségteleen nagy segédcapásokat kaptak, nagy energiával viszonyoztak. Az ellenség minden pontot védelmezett, de fokozatosan vissza vonult. Az angol csapatok a város fölött délre és keletré kimagasló, kiterjedt hadállásban maradtak.

London, jan. 3.

A reggeli lapok jelentik Rensburgból tegnapi kelettel: Colesberg mellett váratlanul megváltozott a helyzet. A burok az új folyamán ismét megszállták azokat az had állásokat, a melyekből French tábornok előtte való nap kikergette őket. A két fél terv nélkül lövöldözött. Kétségteleen, hogy a burok nagy segédcapásokat kaptak.

Brüsszel, jan. 3.

Föltétlenül megbízható hírek French tábornok Colesberg mellett kivívott ugynevezett győzelmét egészen rendes, borzasztó vereségként tüntetik föl. A burok French csapatait valamennyi vonalon visszaverték és megfutamították. Az angolok százötven halottat, ezek közt nyolcz tisztet vesztek.

London, jan. 3.

Az esti lapok táviratai szerint egy élelmi szerrel megrakott vonatot, mely French csapatainak volt szánva és mely Plevmans-Stationban Rensburg és Colesberg között állott, árutól megindítottak, úgy, hogy Colesberg-junctionnál belement a burok vonalába. A vonatot angol ágyulósokkal szét kellett rombolni, hogy ne essék az ellenség kezébe.

Ezről az esetről a Reuter-ügynökségnek a következőket jelentik: A Rensburg és Colesberg között levő vasuti vonalon szerencsétlenség történt. Huszonhat élelmiszterrel megrakott kocsit, mely Plevmans-Stationban állott, mozgásnak indult felelő a lejtőn és egy szétromboló vasuti áthidalásnál összetört. Ezt látva az ellenség, hozzáfogott a zsákmányoláshoz. Az angolok a szuffok-ezred egy századát és egy csapat benzölöt- telt kiidek az élelmiszert megvédezésre, de a burok ágyuja a szuffok-ezredet egy árokba szorította. A burok összesen huszszor löttek.

A magyar közép birtokos osztály helyzete.

Gyères, 1900. jan. 3.

— Viszhang a vidékről. —

Élénken foglalkoznak a fővárosi lapok a magyar közép birtokos osztály talpra állításával. Példákat hoznak fel egyes vidékekről, melyek ráillenek az erdélyre való viszonyokra is.

Bánatos gondolatokba merülve korossuk és kutajunk a közép birtokos osztályt. Hol vannak ők most? Hol vannak ők, a kik hazát, alkotmányt szerettek s azt megvédték; ápták a humanizmust és erkölcsöket; szellemet teremtettek a közéletben, mely a hazafias irányt ápták.

Ez az osztály kezd eltűnni. Nem tudjuk hova. A kik megmaradnak, azok alatt is inog, mozog a talaj. Recsegnek a kuriai oszlopai.

Az ország terein, völgyein, hegyein, közsegein, nem látunk mást, mint végrehajto hadat. Nem hallunk egyebet, dobpergésnél. A közép osztály elgyengült. A gyenge elbukik s a törvény elkönyveli emlékét.

A közép birtokos osztály elbukásával párbuzamosan szegényedik a nép, mely az új földesurak zsarolásainak és szipolyozásának van kitéve.

Ezek a hatalom romboló irányzatának elősegítésére mindig vállalkoznak és ez akna munkára mindig készek.

A közép birtokos osztály kipusztulása, a birtokos csere végzetes az országra nézve, azért, mert a közszellem és a nemzeti erő hanyatlása következik be a birtokos osztály eltűnésével.

Első halálcsapást a közép birtokos osztályra az ősiség eltörlése intézte.

Második veszély volt a tulságos hitelrendszer, a mi fokozatosan felemészítette anyagi erejét.

Míg a föld alig ad 4 százalék jövedelmet, addig a vidéki bankok 8 től 12 százalékot szednek. Így a bukas kikerülhetetlen.

A harmadik veszedelem a közép birtokos osztályra nézve a végrehajtások eljárás módja.

Az eladósodott birtok a végrehajtásokon többnyire 50 százalékon alul megy a kótyavetyén keresztül.

Orvosszerűl kínálkozik most a telepítés kérdése.

1848. bizonyítja, hogy az ingyen kapott 30—40 holdas területeket az urbereksek kik az adón hívél e birtokért semmit sem fizettek, 50 év alatt nemcsak hanyatlottak, hanem birtokaikat Erdélyt vöve tekintetbe, nagyrészt eladogatták.

Felmerül tehát a kérdés: nem lenne-e sokkal célszerűbb az alig egyötöd részbe kerülő birtokai rendszer elveinek elfogadása és követése?

Fonolja ezt meg a földművelésügyi kormány. Ez a tulajdonjog kieserlése után történnék. E csere által az eladósodott föld birtokos bérleje maradna a földnek. Az államnak nem kellene pénz kiadni, mert átvenné az eladósodott birtokosok adósságait a birtok tulajdonjogával együtt.

Az erdélyi kompakt birtokok ez által nem forgósoltatnának el, hanem nemzeti vagyonként képviselnének, szocialisták irányzat táplálására.

A bérleti rendszerrel sok munkás családnak nyújtatnék mód, a biztos megélhetésre. Míg a telepítési célokra, a közép birtokok felparcellázása, habár a cél hazafias irányzat lehet, gyakorlati szempontból, ez idők és körülményekből itélve, hasznos nem lehet.

Interpelláció.

Említettk volt, hogy Szébenvármegye utolsó közgyűlésén az oláhok meginterpellálták az alispánt a Janku-ügyben. Ma beküldtek egy másik interpellációt, melyet ugyan csak ezen a közgyűlésen Muresán oláh pap tett. Az érdekes interpelláció így hangzik: Tekintettel ama dynastiellenes szellemre, mely Barabás Béla és Polónyi Géza orsz. képviselői nyomán a magyar sajtóban nyilvánul és ama mindennapos igazságokra, melyek az államot alkotó nem-magyar nemzetiségek ellen, a németek, szerbek, tótok és főleg a románok ellen, a magyar sajtóban folynak;

tekintettel arra, hogy ezek által a dynastia presztízse érintetik és a magyarok másnyelvű polgártársaik ellen gyűlöletre hivatnak fel s így az államnak alapjai támadtatnak meg, a benső és külső-biztonság és a büntető törvények rendelkezései nyilvánosan lábbal tapostatnak;

tekintettel arra, hogy az ügyészek a jelenlegi pseudo alkotmányos korunkban való kinevezésük óta, sohasé reklámláltak a törvényesek előtt a magyar sajtónak tüdőzést a Habsburg-dynastiának hiv nem-magyar nemzetiségek elleni igazgatási miatt és ezen abbanhagyás a törvény előtti egyenlőséget sérti meg;

tekintettel arra, hogy az „Egyetértés” című lap folyton sérti az császári és királyi Felségének sérthetetlen és felelőtlen személyét és alkalmazkodik az császári és királyi Fensége Ferenc Ferdinánd főherceg urnak, hogy a „Magyarország” című lap felhasználja jeleníti ki a román nemzetet és a román nemzetnek a trónról, dynastiáról és nemzeti jogokról harcolt harcokat insul-tálja, hanem a románoknak törvényes elégtétel iránti kérését: rablásnak, gyilkosságnak és gyújtogatásnak nevezi és a „Budapesti Hírlap” című lap a magyar közvélemény mozgósításával fenyegeti a román nemzetiséget és a románoknak emlékébe kívánja véstáidézni a török, arab, szilagy-somlyói és nagyváradi vandalizmusokat;

az iránt interpellálok és kérdem az alispán urat:

Szándékozik-e a kormány a maga részéről sürdösen felírni és a vm. th. bizottságnak fölirati javaslatot előterjesztetni a dynasztikus és nemzeti érzelmeikben súlyosan megsértett nem-magyar népek megnyugtatósa végett, mely feliratokkal azon kívánalmaknak adassék kifejezés, hogy

utasítsanak a kir. ügyészek, hogy a törvények alapján eme megtorló törvények alkalmazását igényeljük a magyar sajtó ellen az igazságszolgáltatás előtt, ama sajtó ellen mely érinti a koronát és gyűlöletre izgat a hazában élő német, szerb, tót és román nemzetiségek ellen.

Kíváncsian várjuk mi lesz az alispán válasza? Reméljük, hogy Muresán ur kiróhanásért meg fogja kapni a megérdemelt leccét.

Pereg a dob.

Kvótát emelünk; sok a pénzünk. Honnan és minő áron kerül össze a sok pénz? — arról az alábbi tudósítás némi fogalmat nyújt.

Alsófejmegyének maros-újvári járásában lakom. Közsejük talán az ország

legszegényebb közsege, határa 1400 hold, tagosítatlan, van benne ötven és száz hold közötti közbirtokos és a többi 10 holdon alóli paraszt birtok. Az 1896. évig szűkes körülmények között, de mégis megélhetünk, szőlőink 6—700 hectoliter bort megtermettek és 6—7000 frt jövedelmet hoztak. Ebből fizettük az adót és egyéb kiadásokat, szemes gabona igen kevés jutván a piacra, de a mondott éven belől a phylloxera szőlőinket kipusztította. Négy év óta semmi bortermésünk nincsen, 98-ban a jég is tönkretette határunkat, 97- és 98-ban az aszály és rozsdá gabonánkat elpusztította, csak az idei évben volt jó közepes gabonatermésünk, de a fő jövedelmi forrásunk — a bortermés — az idén is hiányzott.

Ilyen körülmények között a méltányosság és humanitás az lett volna, miszerint a természetlen évekről adórelaxációba részes-szülünk, phylloxerapusztította szőlőink adói törlesbe hozassanak; de hát én istenem, az effélékkel ki bajlódik minálunk? Mi a pénzügyigazgatóságot csak az állami adóvégre-hajtó személyében tiszteljük; a közjegyzők pedig úgy járják, a hogy a központból fújják.

Az idemellékelt előjárásági bizonyítvány, a mely ugyan más célra készült, hitelesen bizonyítja nyomorúságos állapotainkat. Ki van abban tényleg, hogy adóink meynyire szaporodtak fel... és mi történt ezen kétségbejött helyzetünk javítására? Az, hogy ki lett adva a jelszó: a hátralekös adókat a legnagyobb szigorral felhajtani!

Szeptember közepétől kezdve három rendbeli adóvégrehajtó tisztelte meg közsegyünkünket, egyik a másikat licitálta túl a felülfoglalásban. Még a nálat tartásban levő kincstári lovakat is lefoglalták, daczára annak, hogy a könyveket előmutattam.

Sürgös kérését küldöttem a pénzügy-miniszter ur önmagmértóságához, kérve, miszerint utasítsa a n.-enyedi pénzügyigazgatóságot, hogy elégedjen meg a nálam első ízben lefoglalt széná- és kukoriczatermessel és oldja fel a zálog alól utolsó három darab marhát, a mely a súlyos csapások évek alatt szép marhaállományomból még megmaradt. A karácsonyi ünnepek közelédelével Kolozsvárt tanuló gyermekeim látogatására utaztam és a midőn egy hét múlva onnét hazatértem, a választ megadta körösemre — az üres istálló.

Az állami végrehajtó — esendőrfedezet mellett — 28-án délután a faluban lefoglalt 14—16 darab marhát, a közsegi bíró udvarára hajtatta, egész éjjel, dermesztő hidegben ott tartotta, daczára annak, hogy csak reggel indította a Herapétől 30 kilométerre eső Maros-Ujvárra. Még azt sem engedte meg, miszerint marháink az éjszakát meleg iszallóban töltsék. 29-én a hálárakizott, kiéhezett marhák árverése Maros-Ujvart dobszó mellett megkezdődött. Két szép vemhes kanca, drága állami memmel fedezve, 70 frtért, kis borjastehenem 50 frtért lett alkályavetélve, egy pár szép ökr 140 frtért, a többi marhák 15—30 frtért lettek eladva. És a mi a dologban a legjellemzőbb, az, hogy az árverést vezető, rapidíjjal felfogadott ideiglenes adóvégrehajtó az árverést saját szakállára, kénye-kedve szerint egyedül vezette.

Sem a nagy-enyedi pénzügyigazgatóság, sem a helyben székelő szolgabíró hivatal nem tartotta szükségesnek az árverést valamelyik közsegi által ellenőriztetni.

Haton vagunk a közsegeben nagyobb birtokosok, ezek közül az egyiknek birtokát mostanában bíró árverésen eladták, megvette a n.-szebeni „Albina”; három birtokos nem tudja az órdját, hogy mikor verik meg a dobot kapuja előtt, ezt is majd megveszi az „Albina”. Kettő még pár évig viszi, de ezek sem soká; ezek is az „Albina” telhetetlen gyomrába kerülnek.

Ilyen kilátásokkal tödvözöljük mi az ébredő XX-ik századot.

G.

IRODALOM.

Te meg én. Egy jó izléssel kiállított csinos verskötet viseli homlokán a címet. Szerzője ifj. Harmann Antal, a jönevű tudós, egyetemünkön az ethnografia népszerű tanárának, dr. Hermann Antelnek fia. Egy kis bizalmatlansággal vettük kezünkbe a verses kötetet, szinte előre feltűnik, hogy olyan seccsios poésist találunk benne, a melyen a mi egész modern lyránk és szépművészetünk. Feltételezésben azonban csakhamar csalódtunk. Alig néhány vers elolvasása után meggyőződünk róla, hogy az ifjú szerző tisztult izlésű, valódi komoly várakozást keltő, tehetséges poéta, a ki szerelmi lyránknak hivatott képviselője lesz. Minel tovább olvastuk a kötetet, annál inkább fokozódott érdeklődésünk iránta. Semmi itánkodást, semmi bizarrságot nem találunk benne. Kezünkbe jutottak Villemain szavai, ki a lantos költészet jövőjéről elmélkedve, azt mondta, hogy míg vallás, szabadság, hazaszeretet, szerelem lesz a világban, addig poésis is lesz. Mert lehetetlen, hogy a tudományok

positiv eredményeire való törekvések ne hagyjanak időt a lélek és izlés gyöngéd gyönyöreire. Bármennyire diszcretdíjak is a hivatalos versfaragók a költsézet szent hitátását, egy igaz hang, egy őszinte érzés, egy valódi költemény mindenkor ellensúlyozza a kötetekre terjedő banalis verselést. Ifjú Hermann Antal művében sok igaz hangot, sok őszinte érzést, számos valódi költeményt találtunk, melyek „modern szerelmi lírákban szímet tesznek s az olvasónak igazi gyönyört, hamisítatlan élvezetet nyújtanak. Csupa szerelmi vers az egész kötet tartalma, de a jó izlés, a finom érzés, a gyöngéd tapintatosság határai között. Egy álmódózó lélek szerelmi ábrándjának nevezhetők az egész művet, mert az álmában való boldogság eszméje erősen kidomorodik verseiből. Formai tekintetben is csak elismeréssel szólhatunk ifj. Hermann Antal verseiről. Szabatos magyarsággal ír, ügyesen versel, van rhythmusérzék s mindig hangulatos. Nem szoktunk áradni dicsekedésekben, a mint nem szoktunk tulozni a tulozásban. Szeretünk mértéket tartani ítéleteinkben. Megérdemelt elismeréssel szólunk a tehetség jeleiről s nem habozunk nyíltan kimondani véleményünket ott, a hol csak a ditettantismus kísérleteivel találkozunk. Ifj. Hermann Antal verseit bátran merjük ajánlani annak a jóízű, mértőtt közönségnek, a mely az igazi poezisnak kedvelője. Ifj. Hermann Antal dedig a további munkásságra Lessing szavaival buzdítjuk: „Egy kicsiny, de poétai boldal szerzője inkább poéta, mint az izetlen Hermannisokat koholó.“

F-f.

SZÍNHÁZ.

Csifra nyomorúság. A véletlen játéka csak, hogy Mosenthal *Deborah* című szörnyűsülte nagy megkönnyebbülésünkre eltűnt a látóhatárról és helyette a *Csiky* György darabját kaptuk. A „Csifra nyomorúság“ eszünkbe juttatta, hogy van magyar színműirodalom is, a mi mindenesetre megnyugtató érzés, ha nem is igen látjuk színpadon. Ezt a darabot adták már a téli szezonban. Akkor nem foglalkoztunk a szereplőkkel, ezért nem lesz felesleges most néhány megjegyzés. *Szentgyörgyi* nem is szorult több dícséretre. Ha bármilyen gyöngye volna is a környezet, az ő briliáns Csoma bácsijáért mindig megnéznék az előadást. A többi szereplő közül *Bihari* (Tarczali) érdemel dícséretet elsősorban. Bihari tanult, gondolkodik és örömmel tapasztaljuk, hogy napról-napra halad. *Hörvith* Paula (Mézenec) zajos és megérdemelt tapsot aratott. *Jamovics* Poprádija jó volt; ezt már többször megírjuk. *Turhányi* Olga, *Iványi* átlagos nívón mozogtak. Csak *Miklósi* és *Tompa* nem tudta magát beleélni szerepébe. Ugy jártak, keltek, zokogtak és érzelegtek egész darabon át, mintha egy temetéshez lettek volna kirendelve hivatalosan buslakodó rokonságnak. Ez arra vall, hogy nem értik szerepüket; pedig olyan szerep mindkettő, hogy kisebb tehetségű színész is jól megcsinálhatja. (b. á.)

Heti műsor.

Hétfo: *Haldokosok ellenőre.*
Kedd: *Sulamith.*
Szerda: *Talmi hercegnő,*
Csütörtök: *Faust.* (Opera.)
Péntek: *Szombatosok.*
Szombat: *Szombatosok.*
Vasárnap: d. u. *Dolovai nábob leánya.*
este Nán.
Hétfo: *A görög rabszolga.* (Szület.)
Kedd: *A görög rabszolga.*

AZ „ELLENZÉK“ TÁRGYJA.

1900. Január 5.

Dóra.

ANGOL REGÉNY.

— Swerdnától. —

Az Ellenzék részére fordította: AMICA.

II.

(Folytatás.)

(4)

Annyi bizonyos — folytatá — hogy a neve kedves és jóhangzású és csak azt kívánom, hogy a hely méltó legyen hozzá. Melleleg mondva, ezt a helyet hogy hívjuk?
— Mióta benne lakom, Remetekak a neve.
— Oh! — A barna szemekbe vidám kifejezés látt. Nem gondoltam volna, hogy az Ön lakása azt a nevet érdemelje — mondá.

— Oh, én magam neveztem annak, az a név éppen olyan jó, mint akár melyik! Dóra kisasszony, reményem, hogy jó a teája?
— Dóra?

Csudálkozó bálmalással ismételte a nevét, a leány letette a csészéjét.

— Honnét tudja — kiáltá — hogy „Dóra“ a nevem?

— Nagyon könnyű volt meg tudni, miután a múlttűjéről le lehet olvasni. És nagyon kedves név — az az, hogy én annak gondolom.

— Oh, már értem! — kezét ahhoz a kis ezüst ékszerhez emelve, melylyel a nyakán a csipke össze volt kapcsolva. Eszembe sem jutott, hogy az egész idő alatt ki vol-

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!

Kolozsvár város és a hazai ipar.

Az a nagyszabású mozgalom, mely a hazai ipar és termelés pártolása érdekében országsszerte megindult, a városnál is, mint halljuk, lelkes hívőkre talált.

A város feje, Szvacsina Góza polgármester, a ki mióta díszes állását elfoglalta, eddig is a város szükségleteit lehetőleg hazai termékekkel ellátta; ki: elhatározta, hogy a legközelebbi városi közgyűlésen ez iránt indítványt fog tenni, hogy a törvényhatósági bizottságnak alkalma legyen e fontos kérdés felett határozni.

A hazai ipar és kereskedelem.

Kolozsvár, decz. 30.

A hazai ipar és termelés pártolására megindult hazafias akció napról-napra látványos szelésebb arányokat ölt. Célrúdatosan és lelkesen foglalkozik vele az „Ellenzék.“ A nyilvánosságra hozott aláírások igazolják, hogy behatolt már a sok jai kiállítás ép úgy a főurak, mint az egyszerű polgárok szívébe. A termelő, a közvetítő, a kereskedő, a fogyasztó egyaránt hozzá fog járulni, hogy a szent cél eléréséért, hogy hazánk anyagi boldogulása diadalt arasson. Minden jó hazafiban meg kell erősödnie az ezen mozgalomba vetett bizalom. Szentül és feltétlenül hinnie kell mindenkinek a bekövetkező eredményekben.

Hogy milyen mederbe kell terelődni az eljárásnak, hogy a mozgalom ne rövid életű, de állandó és sikert biztosító maradjon, a következők fogja megjelölni? Palotákban: kunyhókban, ipari műhelyekben, üzletekben hangzik már az ékes szövelem: pártoljuk, ajánljuk, vegyük azt, a mi hazai termék. Városok, megyék tanácskozási termeiben, hazafias lelkesültségtől áthatott gyűlések tesznek indítványt, hogy a hazai ipar mindenüvé bejusson és kizsoron minden idegen terméket és munkát. Ne kicsinyelje senki e mozgalmat, bármily alakban nyilvánul a hozzájárulása, nemcsak a magyar faj, hanem a szász, az oláh, a tót stb. nemzetiség is lépjen sorompóba, egyesüljön abban: tért a magyar iparnak, termelésnek.

Mindenütt hallom azonban a megróvást, hogy a magyar kereskedő osztály idegenkedik e mozgalomtól, sőt mindjárt a hibát, az egész mulasztást kizárólag az osztályról keresik. A közel napokban Bartha Miklós orsz. képviselő ur arany tollából repült országgyűlési felkiáltás: *Hol a magyar kereskedelem?* Sok igazat rejtenek e cím alatt elmondott ékes szavak.

Sokat és alaposan tárgyalják e mozgalmat éppen a kereskedő testületeikben, üzleteikben mindenütt pro és contra, de nem hallottam még sehol a helyes irányt megjelölni, nem láttam még sehol az általunk követendő utat kibontakozni.

Az én szerény egyéni nézetem az ipari mozgalomról állandóan az, hogy a magyar ipar nem akar kereskedelmet ösmerni. Figyelmesen végig hallgattam országgyűlési kongresszusokat s egyetlen hang sem emelkedett fel, hogy igyekezzünk a kereskedőt is ellátni. dolgozzunk a kereskedőnek is.

Az ipar mindenütt, nem a gyár iparról szólók, közvetlen akar a fogyasztóval érintkezni, összeköttetésbe lépni. Az ellen járulnak fel, hogy üzleteinkben minden megkapható, de kizsoron azt onnét nem igyekezzünk, versenyre kelni az osztrák iparral főlegesen tartják. Évszázadok igazsága kellene pedig okolni, hogy az ipart csak a kereskedelem fejlesztheti és teheti naggyá.

Ne higgye azonban a melyen tisztelt közönség, hogy üzleteinkben nem talál honi terméket eleget, tessék csak biztosítani a kereskedőt, hogy lehetőleg azokat szolgálja.

tam ezüdlázva. És milyen ostobaság tölem, hogy a nevem megmondására nem is gondoltam, — egy pillanatra elhallgattam, — sem arra — folytát mosolygva, — hogy az önt megdöbbenem!

— Bocsánatot kérek; nekem kellett volna azt megmondani. Az ifjú elpirult egy kissé. Azt gondolom, hogy a vihar és a kegyed váratlan ítléte, egytűvére megzavarták az eszemet, — mondá jó kedélylyel.

Kár, hogy nem vagyok kicézüdlázva. Ah, meg van! — Felállott, az íróasztalhoz ment, egy azon fekvő levelet felvett és átadta a leánynak. — Ezt írtam — azokról a próbayomtatásokról — éppen mielőtt a teáskannáért kimentem — mondá nevetve. Kérem, legyen olyan jó és a névgyel távollétben engedje meg Dóra kisasszony, hogy ez által mutattassam be magamat.

Dóra átvette a levelet és csak az aláírásra nézett és a „Curzo“ Roderik“ nevet olvasta. Aztán mosolygva és a fejével köszönetet intve, vissza adta

— Curzon ur, ugy-e ön álnév alatt ír? — kérdé; mert tudja, én nagyon sokat olvasok és nem gondolom, hogy egy olyan feltűnő nevet, a melyen az ön, eltűnének feleljeni, ha azt valaha láttam volna.

— Vagy névtelenül írtam, vagy a nevem kezdő betűivel, — mondá Curzon, a levelet helyre téve és ismét elfoglalta a székhét.

De alig hiszem, hogy az olyan féle dolgok, a mikről én írok, kegyedet érdekelnék, folytatá. Ez ideig főleg a különböző gyarmati hírlapokba dolgoztam és elegendő tudományos képzettségem van arra, hogy hebe-hóba egy-egy tiszteletdíjat érdemlő cikket írjak. De nem gondolom, hogy azok egy lady olvasmányának bevaljanak.

— Alig ha, amár nem képzelje Curzon ur, hogy a regény olvasáson kívül képtelen vagyok egyebet méltányolni.

ki, női divat üzleteinkben tökéletes kitűnő színtartós karton áru kapható Goldberger budai gyárából, de a jóindulatunak nevezett vevő előszeretettel a hajszálmával sem jobb, talán nem is olyan tökéletes Cosmanosit követeli. Így van ez a Liptó rózsahagya, a szolnai gyönyörű kelme árukkal, a brassói posztóval, széckel szőttecsel stb. A fűszer üzletek ajtóin mindeniken ott díszlik hívózatoul a Suchard csokoládé, élénk reklam táblája figyelmeltetve a vevőt, hogy itt nem a fumei gyár remekül fejlődő czikkei kapja. Sok vevő nem veszi meg az egyszerű fehér czukrot sem, ha brassói, vagy surányi gyártmány. Így van ez a flóra gyertyával, pótkávéval, kenyakkal, italnőmével, még a gyufával is.

A vaskereskedésekben már kezd jó befelénylődni a losonci zománczó gyár szerszámait eltekintve, hogy itt már nyers anyagnál, csavaraknál, szegekenél, láncz árúknál, ha teljesen nem is, de nagyrészen kiszorult az osztrák áru; szárazmokban ad, más edényekben és egyéb felszerelési czikkben bőven található magyar ipari termék, kelen-dőseghben azonban az osztrák áru és idegen termék részesül, mert annyi hibát, fogyatkozást fedeznek föl a másik előnyére, hogy méltán elriassza a kereskedőt azok további forszírozásától. Más üzlethözknél is így van ez, jól tudom, csak izlettől bátorodtam egy némely czikkiről szólni. Végére is úgy boldogultam a kereskedő, ha olcsi a közönség izlését, azt ébren tartja, ahhoz rendezkedik be.

Ha azonban a közönség tömegesen és állandóan jó indulatába fogadja és megveszi, hordja, használja a magyar ipar termékeit, átalakul az üzletvilág egészen.

Ezeket előrebocsátva, szerépy nézetem szerint a leghelyesebb ut egyuttal, legkönyebben gyakorlati eredményre vezető is, ha mindazok a honi czikkiek, melyek üzleteinkben, raktárainkban fölálalhatók, kollektiv alakban együttesen lennének bemutatva a közönségnek.

Vagyis jobban, mondva rendezzünk egy házi honi ipar kiállítást.

Sokat foglalkoztam ez eszmével. Szamba vettem kivethetőséget és főleg azt, vezetne, e az eredménye?

Hogy egész terjedelmében ösmertessem az ideát, közébbocsátom egy felületen és nagyjában a következő még jól kidolgozandó tervvezet:

Rendeznék a kiállítást együttesen: a kereskedelmi és iparkamara, az Emke, a kiáltásos kereskedő társulat, az Ipartestület, az erdélyi gazdasági egylet, a kereskedők és kereskedő ifjak társulata s belefolyhatának, más hason irányú testületek és főleg a nők.

Védnöke legyen városunk szülötte: Hegedűs Sándor, keresk. m. kir. miniszter orsz. gyűl. képvis., esetleg fenköli lelkü neje is.

Elnöke: a főispán. Elnök helyettese: a polgármester. Alnökei és osztályelnökei: a rendező egyesületek és társulatok elnökei és alnökei, titkárai és osztálytitkárai ugyane társulatok titkárai jegezzék.

A kiállítás helyiségei lehetnének az ipari szakiskola díszes csarnokai, szükség esetén kibővítvé a polgári fia iskola termeivel. Ugy szintén fel lehet használni ezeknek tágas udvarait is.

Ideje legyen ez év július 15-ől aug. 15-ig. Befejezése a gazdasági egylet által rendezendő állat és termény kiállítására.

A kiállított tárgyak mind honi ipartermékek legyenek, nem kiállításra szánt előállításban, hanem aként, a hogy azok forgalomban vannak.

A kiállítás tartalma alatt rendeztessék több szabad előadás a kiállított tárgyak gyártási módjáról, azok elterjedtségéről, kézzel foghatólag legyen azoknak jósága, hasznavehetősége bemutatva, felölve a selyemtermelést, gyártást, szövészetet, fonást, felterítést, vasgyártást, égetést, üvegkészítést, öntést, porcellán készitést stb.

Elhallgatott és azután az íróasztal felé intett. De azoknak a próbának semmi közük sincsen a tudományos dolgokkal, jegyzé meg nyugodtan. Az ön bejövetele előtt meg-néztem azokat, természetesen, hogy az borzasztó illetlenség volt tölem.

— Oh azok! Nem. Habozott. Az igazat megvallva, — azok az első regényem első próbái.

— Oh! — kiáltá Dóra élénken és szikrázó szemekkel.

Kivánsága, hogy többet halljon, annyira világos volt, hogy Curzon folytatta a tárgyat, mialatt nagy gondal a második csésze teát töltötte ki vendégének.

A Cosmopoliteban fog megjelenni, — mondá és azután azt hiszem, hogy egy kötetes alakban. Meglehető jó reménnyel vagyok iránta, de ez csak remény. Lehet, hogy csalódom és kudarcot vallok, természetes, hogy azon sem csudálkozom. Az ég tudja, hogy nem vagyok nagyon szerencsés, sem abban, sem más egyében.

Az a hang, melyet ezt mondta, oly feltűnő volt és modorának a természetes fesztelem vidámságától annyira eltűnt, hogy a leány alig tudta, hogy mit mondjon. Ez a pillanatnyi zavar okozta, hogy egy olyan kérdést intézett hozzá, melyet kívánt tudni, de magának azt mondta, hogy nem illik és nem szabad töle megkérdezni.

— Azok — tudja, a kiadók és az olyan féle emberek fizetnek önnek? kérdé.

— Fizetnek e?

Ez a kérdés olyan naivsággal volt intézve, hogy nem volt csuda, hogy az ifjú elsőttétül arca kiderült és hogy ő nevetett.

— Meghiszem azt, hogy fizetnek! Más-különbben hamar felkapna az állam, mert egyébre nem igen számíthatok! Igen, ök

Legyen szabad bemenet. A kiállító ne fizessen térdiját, de saját költségen állítson ki. Csak a helyet kapja ingyen. Ajánlja fel mindenki a szent czél érdekében ingyenes szolgáltatást. A mi aránytalanul kevés költség méltó előállana, fedezze, megajánlás után; törvényhatóság, kereskedelmi és iparkamara, EMKE és a rendező társulatok, — esetleg egy sorsjáték.

A kiállítókat így állítom össze: résztvesz első sorban az iparmuzeum az ő szép honi tárgyaival,

a kereskedelmi akadémia gyűjtemény-tára azon részével, melyek honi eredetűek, nagyobb helyi iparosaink, termelőink, gyáraink és vállalkataink,

nagyonb kereskedőink, részint önállóan, részint együttesen.

Végül mindazok a részt venni óhajtó előkelőbb kereskedők és iparosok, kik honi ipari termékeket forgalomba hoznak, illetve nagyobb mennyiségben előállítanak.

A kereskedő osztály sok szép kollekciót tud összehozni hazai gyáraktól, a melyekkel összeköttetésben áll. Majdnem mindenik gyár vett részt már kiállításon és meg van a kollekciójá meg az állványa is hozzá. Szívesen bocsátja tehát rendelkezésre a kereskedőnek, mert ennél jobb reklamra ugy sem tehet szert. Főleg, ha nincs térdig és a miniszter a kiállítás számára érkező küldeményeknek fuvarmentességet engedélyez. Ha a gyár állít ki, tüntesse fel, hogy itt helyt melyik kereskedővel áll összeköttetésben, illetve, melyik üzletekben van árúja bevezetve.

Nem folytatom tovább. Még csak azt fűzöm hozzá, hogy méltóságos főispánunk tollából, ki egyuttal az Emke elnöke is, — csak most olvastam, — hogy ebben a mozgalomban közre kell működnie a fogyasztónak, ugy mint a közvetítőnek és termelőnek. Egyesítse tehát a kormányzatára bizott évtizedek politikai és közgazdasági tévedéseinek és botlásainak alapján annyira széttagolt lakosságot a szent czél érdekében.

Boruljon az elhalt év sötét leple mulasztásainkra, de fakadon bolle egy szebb, egy boldogabb hajnal e szerencsétlen házra, s talán akkor elmondhatjuk: Dereng az ég, hajnalodik már!

Hirschfeld Károly.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, január 5.

Lapunk jövő száma a közbeeső ünnepek miatt hétfőn (január 8.) jelenik meg.

Figyelmeztetés.

Addig is, míg koronás utalványokat mellékelhetünk az előfizetési díjak megfizetésére, figyelmeztetjük lapunk tisztelt olvasóit, hogy a

régi utalványokkal is beküldhetik az előfizetést, ha e szavakat „Osztrák-érték“ „forint“, „krajczár“ egyszerűen kihúzzák, s helyettük e szavakat írják:

„korona-érték“, „korona“, „fillér“.

— **Felemletés a tandíjt.** Az egyetemi questura tudomására hozza az ifjuságnak, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter elrendelte a tandíjak felemlését. Egy óra díja ezután nem 1 frt 10 kor. lesz, hanem 1 frt 50 kor. (3 korona). A beiktatási díjat is felemlették: 2 frt 10 kor. helyett 2 frt 50 kor. (5 korona) kell fizetni. A hír bizonyára kellemetlen meglepetést fog szerezni az ifjuságnak.

— **Figyelmeztetés.** Tudja, elég, de nem nagyon sokat.

— Milyen borzasztó neveletlennek gondolhat ön engem, hogy ilyesmit kérdeztem! — kiáltá Dóra. Kedves arca egész a halántékán levő kis nedves fűtök gyökereig elpirult.

Mióta a Remeteházba belépett, először történt, hogy zavarba jött.

— Curzon ur, bocsánatot kérek; igazán nem volt szándékom a teáját azzal köszönni meg, hogy önnel szembe ilyen szabadságot vegyek! Ha elfelejttem a konvencionális modoromat, higgye el, hogy az azért van, mert én magam is szeretnék írni.

Curzon a legjobb választ adta, a mit hatalmában volt adni, az által, hogy érdeklődéssel és kíváncsian nézett rá. Dóra felvette a második csésze teáját és ismét kényelmesen helyezkedett el a székeben.

— Nem gondolja, mondá, mosolygva nézve az ifjura — a mint azt a teás kanálalva kavarta, hogy a bemutatásunkat tekintetbe véve, meglehetősen bizalmasak kezünk lenni? Se baj és ne gondoljon vele — midőn látta, hogy az ifjú barna arca ismét elpirult, ez az én hibám — ezt előismerem. Ön nem mondott volna nekem semmit a dolgozatáról, ha én nem lettem volna olyan goromba, hogy kérdőzködjem.

És természetesen, hogy az nem tesz semmit, miután szomszédok leszünk. Egy jó szomszédnak egy vagy két mértőd nem távolsgát. Manneadban, ugy-e? Tudja, én értesülést kérek, mert Kensingtonhoz vagyok szokva. Ezt mondva, alig szükséges hozzá tenni, ugy-e, hogy mi azért kerestünk Manneadban menedéket, mert a világban leszállunk?

A leány mosolygó szemei oly felhőtlenek voltak, egész modora oly zavartalan volt, hogy Curzon ur némi kétséggel nézett rá,

ságnak Az egyetemi tandíjakat nem emelni, hanem leszállítani kellene. E mellett az elv mellett harczol sok egyetemi tanár, így *Meltz* lugó dr., ki a mellett van, hogy az egyetemi tandíjat teljesen törölni kell. És az volna a leghelyesebb. Minek venni ki a szegény tauló zsebéből 25—30 frtot, mikor amugy 1 300—400 frtjába kerül az államnak minen egyetemi hallgató. Azzal a pár frttal ugyem redukálja a költségeket. Különbben is, anak az intézménynek csak akkor volt jogosaltsága, mikorja tandíj a tanárok fizetésének pótlására szolgált. Ez azonban már megszűnt, mert a pénzt az állam kasszája be s ha jó tudjuk, csak egy részét juttatja a tanároknak.

— Az egyetemi könyvtár misériái.

Több oldalú panaszt vettünk arra nézve, hogy az egyetemi könyvtárban oly nagyfokú misériák urakodnak, a melyek már tovább igazán tűrhetlenek. Tudvalevő dolog, hogy minden egyetemi hallgató beiratása alkalomával bizonyos összeget fizet könyvtári illeték czímen, a melynek fejében joga van a könyvtárban leglévő könyveket használni. Azonban megkértük az eszt, hogy az egyetemi hallgató négy évi ittléte alatt sem képes bizonyos könyveket kézhöz keríteni, mert azkat sohasem lehet megtalálni a könyvtárban. — S vajon miért nem? Ennek a oka egyszerű. Az egyetemi tanárok, mint halljuk, a saját szakmájukba vágó könyveket kiveszik s évekig maguknál tartják, sőt az is megtörtént, hogy egyikenél évtizedek ott voltak s midőn meghalt, csak akkor kűlttek újra vissza a könyvtárba. Hát ez egyszerűen nem járja. Az egyetemi könyvtár nem Csáky szalmája, hogy egyesek lefoglaljanak bizonyos könyveket s évek hosszu során paguknál tartásák. Annyit, azt hisszük, elvárhatunk, az egyetemi tanár uraktól, hogy legalább a szakmájukba vágó könyveket beszeressék, mert az még sem járja, hogy az egyetemi polgárság egyetlen szakmukát se kapja meg a könyvtárban, holott a nagy könyvtári illetéket fizeti. Ezen misériák megszüntetését a könyvtár tisztviselőitől nemcsak elvárjuk, de egyenesen meg is követeljük.

— **Vastagh György,** a kiváló festőművész ma Kolozsvárra érkezett.

— **A buza ár.** Azokra nézve, akik a statisztikai szűaczióra támaszkodva a buza árának emelkedését várták, a lefolyt év utolsó napjai keserű csalódást hoztak, anennyiben az ár inkább leszállóban van, mint emelkedik. Sokan gondolkoztak ekkor és akadtak, akik annak a véleménynek adtak kifejezést, hogy a csökknő ár a gazdag aratásnak eredménye. Az azonban tudjuk azt, hogy egyes gabona-exportáló országokban mily nyomorult termések voltak, ha elgondoljuk, hogy Anglia és a burok között háboru folyik, mely a gabonafogyasztást természetesen fokozza, ha tudjuk, hogy z iparnak és kereskedelemnek nagyanyu fejlődése a nemzetek fogyasztóképességét éppen az utóbbi években mennyire emelte, akkor lehetetlen elhinni, hogy a túltermelés volna az árcsökknő oka. Több valószínűséget nyer az a vélemény, hogy Amerikában valami közül és hogy az ottani nagy üzerek Armour et Comp.

arra nézve, ha vajjon komolya beszél e. Zavodását látva, Dóra bevezette a teázását és a két kezét nyugodtan tette össze az ölében.

— Talán nem nagyon csinálnak fejtelem ki magamat, — folytát. A napokban véletlenül elolvastam egy levelet, melyet Nan néni írt a barátjánához és a Kensingtonból való távozásukat magyaráza, azt a megjegyzést tette, hogy az annak a ténynek tulajdonítható, mert a nagy bátyám kemény pénzügyi viszontagságokat tapasztalt. Azt hiszem, hogy ez csinosabb frázis. Mi gondol?

— Azt gondolom, hogy — jután, a mint mondan, én magam sem vagyok nagyon szerencsés, sajálva hallom et, bármiképpen fejesse ki kegyed, — vlaszoló Curzon. De azért még sem vagyok ve tisztában, hogy miért kíván kegyed írni. Híva szertileg érti, ugy-e?

— Természetesen, — hogy pénzt csináljak. Dóra egy gyors mozdulatot tett. Oh, én ösmerem a nehézségeket! Eleget olvastam és hallottam róla, hogy kedvemot és bátorságot elvegye! Ne képzelje rólam hogy könnyű feladatnak gondolom, amit magam elbír fűttem; de, a hogy másoknak sikerült, miért ne sikerülne nekem? És én igazán azt gondolom, hogy azon a téren van néli tehetségem; hogy bátorságom van — azt tudom!

— Az helyes, mert szükség lesz rá, — mondá Curzon olyan hangon, mely sokkal csüggesztőbb volt, mint a hogy gondolta. Én tudom, mert az utolsó egy két év alatt sok tapasztalatom volt e téren.

A teázó asztal félre taszította és a széket egy kissé közelebb huzta a Dórához.

— Ugy tehát kegyed azért akar róno lenni, mert lejjebb szállott a világban?

(Folytatása következik.)

En

fall

ujra valamit terveznek. Nevezetesen most olcsó árakat igyekeznek csinálni azért, hogy aztán a tavaszi határidőnél felhajtva a buza árát, annál nagyobb hasznot seperhessenek be. Emellett szól az is, hogy a washingtoni földművelési minisztérium legutolsó jelentése szerint 1899-ben az Unio területén 548 millió bushel termelt, ami az 1898. év 675 millió busheléhez mérten igazán kevés. Argentiniában 1898-ban 12 millió quarter volt a termés, 1899-ban körülbelül 10 millió quarter lesz. Egyetlen dolog van, ami a gabona áresését megokolhatná, tudniillik a pénz értékének emelkedése. Ha azonban azt látjuk, hogy e tekintetben a gabona csaknem egyedül áll, mert a többi áru ára inkább emelkedik, mint csökken, mégis csak arra az eredményre kell jutnunk, hogy itt különös zavaró tényezőknek kellett közbejönni, mi alig lehet más, mint a papiros-buzával üzött mahináció.

Kolozsvári műipar Párisban. Demjén Ágoston, kolozsvári műlakatos két gyönyörű tárgyat készített a párisi kiállításra. Egyik tárgya egy lépcsőrács vort vasból. A rács összetételei, levelei egészen a Demjén eredeti tervezete szerint készült, az egész mű kezimunka s a lakatos iparnak fejlett művésze látszik meg rajta. A másik tárgy egy ablakráma azzal a szerkezettel vasalva, mely a Demjén Ágoston szabadalmassal találmánya s mely lehetővé teszi, hogy a felső ablakok egy kar segítségével alulról szellőztetési célból olyképen nyitassanak, hogy a szobában légvonat ne támadjon. Demjén Ágostonnak ezt a találmányát a magyar kormány is annyira praktikusnak találta, hogy az összes kórházak, klinikák ablakait e rendszer szerint szerelték fel. Az ablakráma látható Demjénnek még egy találmánya, mely lehetővé teszi, hogy függönyök, tükrök, képek szegei a falakba a festés vagy kárpit rongálása nélkül elhelyeztessék, odábbhelyeztessék, vagy eltávolítsanak. Demjénnek e két kiállítás tárgyat sokan szemlélt meg. E tárgyak a kolozsvári ipar tekintélyét emelik a külföld előtt. A tárgyak még egy pár napig láthatók a Demjén Jókai-utcai műhelyében. Azután utnak indítják Párisba.

Bölöny Józsefné adománya. Ugráról írják, hogy Nagy-Bölöny Józsefné igazán boldog új esztendő szerzett a szilasi szegény gyermekeknek. A nemeslelti urasszony 91 szegény gyermeket ültetett fel jó meleg tál ruhával s ezért a szép újévi ajándékért álva emeletik most Bölnyőné jó szívét a szilasi gazdaság szegényei.

Kutyák veszedelme. A kolozsvári kutyákra szomorú napok járnak. Mint már tegnap említettük, a földművelésügyi miniszter táviratilag vesztésgárt rendelt ellenük.

A főkapitány hirdetése így szól: Hirdetés az ejek vesztésgárja ügyében. A Nmlgu m. kir. földművelésügyi miniszter ur 105043—899. sz. távirati rendelelete követtekben és az 1888. évi VII - ik t.-cz. 68. §. alapján az ebekre nézve a vesztésgár e város bel- és külterületére ezennel elrendeltük.

Ennélfogva az ebtulajdonok felhívának, hogy ebeiket lakóhelyükön ejek-nappal megkötve tartassák, vagy pedig harapás ellen biztos szájkosárral lássák és poráron vezessék. A jelen fellelet ellenére szabadon járó ebek befogtak és kiirtanak, tulajdonosaik pedig a fenti t. - cz. 154. §. i) pontja alapján kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetnek.

A vesztésgár tartama 40 nap. Kolozsvár sz. kir. város főkapitányi hivatalától, 1900. évi január hó 4-én.

Deák Pál, főkapitány.

E rendelet dacára, a kutyák most tüntetőleg szájkosár nélkül falkákban csatangolnak az utcákon. Nincs ki befogja őket, mert a megmar kolozsvári pecéért felkülték Pasteurból. A kutyák önszántukból nem vonulnak előre mert ők irástudatlanok. Nem olvassák a főkapitány rendeletét.

Győr a hazai ipar érdekében. Győr városlegutóbbi közgyűlésen elhatározta, hogy a magyar ipar pártolása érdekében akciót indít és a törvényhatóságokat átiratilag szólítja fel, hogy a mozgalomhoz csatlakozzanak. Az átirat Kolozsvár városához most érkezett meg s legközelebbi városi közgyűlésen tárgyalni fogják.

A fény és az árnyék. Kolozsvárt a Belközép-utczában és a Jókai-utczában tulságos fényt üznek az Auer-lámpákkal. Különösen tulságos a fény a Belközép-utca egy részén, a hol az áru helyek vannak. E 250 lépésnyi területet harmincenzől több Auer-egős légszusz lámpa van. Ha tekintete vesztük, hogy Kolozsvár többi utcáiban koromszűtőgár uralkodik, indokolatlannak látjuk a Belközép-utca és tulságos illuminációját. Több világosság kellene a legforgalmasabb utcában, a Nagy-utczában.

A hét árva részere. Feldmann Kolozsvár városi mérnök ur 3 koronát küldött. E. D. Maro-vásárhelyről 10 koronát jutottat szerkesztőségünk útján az árvaaknak.

Mi ez összegeket kézhez adjuk s felkérjük az adakozókat, hogy a további adományokat közvetlenül övezgy Tóth Józsefné kezéhez Kolozsvárt Külmonostor utca 105. sz. a. sziveskedjenek juttatni.

Eljegyzés. Ransburg Adolf helybeli kereskedő leányát Ellát f. hó 2-án eljegyezte Nagy Samu Budapestről.

Levelek a fogságból. A gyulafehérvári vársáncz földalatti kazamatái sok szomorú dologról regélnek. Ötven év előtt ide zárták a magyar nemzet legkiválóbb hazafiaiak egy részét. E föld alatti odok szomorú lakói mindenikének élete egy-egy történet, telve szomorú epizodokkal. E történetek részei annak a könyvnek, mely az 1848—49-beli magyar dalás idők s az utána következő szomorú évek adatait tartalmazza, azzal, hogy tartalmazná, ha komolyan foglalkoznának az adalékok gondos összegyűjtésével.

De a magyar önvédelmi harez muszka erővel ledöntött fájának leveleit széthordta a szél. Gyümölcsét megsemmisítették, a magokat gondosan elpusztították, nehogy valamikor ismét még erőteljesebb fa serdülője valamelyikből. Itt-ott találtaknak most is el nem égett, egy-egy bokorokban megakadt levelek. Kevesen gondolnak vele, kevesen törődnek ily apróságokkal. Még a ki szadegeti és korszoruba fűzi, azt is figyelemzetik, vigyázzon, nehogy baja legyen belőle.

E levelek mégis felbukkannak itt is, ott is, mint egy-egy imakönyv betéte.

A kolozsvári orsz. tört. ereklje muzeum őrehez Kuszók Istvánhoz két ily levelet juttatott ifju Teglás Gábor, a jóles tehetségű bírlapíró, aki a szervezetét kirzó csuzos betegsége közepette is, a munkában kereszörakozást és enyhülést Dáván, a szülői hajlekban.

E két ártatlan levél a gyulafehérvári vár földalatti odúiban íródott.

A fogoly ifju írja, a szerető édes-anyak. A levelek külső címe ez:

gr. Lázár Benedekné,
gr. Bethlen Máriának

Kolozsvárt.

Egyik levélnek tartalma a következő:

K.-Fehérvár, jun. 16. 1851.

Lelkem jó Anyám!

Tilisch ur ma kisbabadulván ígerte, hogy maga személyesen viszi el leveleimet s így általa is kívántalak helyzetemről tudósítani. Levonva az egyformaságot, mely napjaim telnek nem panaszkodhatom. Látogatásokat igen gyakran kapunk, néha szép nők is. kik hozzátartozókat a kaszamatákba látogatni jönnek betekintenek hozzánk is.

A kosztrol elfelejtettem mostanig irni. Nem hoztam a városból, mint előbb akartam, hanem a profuszna főz, egy ebéd 50 váltó kr, a vacsora 15 kr, 20 kr. Szászvárost a házat bezártam.

Berivált megkértem, hogy néha nézzen körül, A conscipiókat jól eltemtem. A kiskisérte fogok egy itteni ügyvédrel szólni. Tegnapelőtt meglátogattál Dobay Adi a nőjével. Emleklül küldök egy gyűrűt, mit itten készítettek. Janynek is fogok küldeni, de az még nincs készen. A bátyámnak s neked kezzeidet csokolva Janyt s Miklósekat ölelve maradok

Lelkem jó Anyám

engedelmes fiad
Kálmán.

A másik levélben kötféjű sasos, 3 kros vörös posta-stampel van, Karlsburg 20. jun. felirattal. „Klausenburg” betűzője 21/6 kelttel van reá nyomva.

A levél így szól:

K.-Fehérvár, jun. 20. 1851.

Lelkem jó Anyám!

Egészségem istennek hála jó, s már belecsoktam a fogságba is annyira, hogy sem ez a bezárt, elkülönített élet, sem a szalmazsákon való hálás nincs ugy tehmem, mint eleinte.

Most egy kevéssé kellemetlen az, hogy leakarok szokni rendre a pipázásról és hogy azt tehessen épen akkor nem pipázom mikor legnagyobbban kívánám és mégis nem tettem igen nagy elhaladást, de reméllem, hogy rendre csak elszokom.

Kezedet, úgy szintén a bátyámnak is, csokolva Janyt s Miklósekat ölelve maradok

Lelkem jó Anyám

engedelmes fiad
Kálmán.

Ime e két levél is, egy kis fényt vet nagyjaink életére, melyet a hazáért hosszú éveken át sötét, földalatti börtönökben süntettek. A két levelet az ereklje muzeum elrajzok tárába helyezik el, a szabadságharcz kiváló férfai, a jeles ornitologus, néhai gróf Lázár Kálmán életéről szóló adatok mellé. Lázár Kálmán olvasóink tudják, Kolozsvármegye alispánjának, Lázár István grófnak volt édes apja.

Felakasztotta magát. Szőkefalván különös eset történt a napokban. Ferencz János ügyes és reményteljes ifju új esztendő első napján meg tánczolt másnap halva találták. A csűrűhíján felakasztotta magát a mulatság után. Mi lehet oka a tragediának, csak sejtjük, de nem tudjuk.

Az elsült lányosház. A zemplényi Bély községben, mint királyhelmezi levelezőnk jelenti, a mult este titokzatos eset történt, a melynek áldozata egy dalás ifju legény, halálosan megsebesítve fokszik most a kórágyon. Margita János, jó módú szülői gyerme egyanyis, egy másik legényársával az esti órákban besurrant Urbán János tekintélyes gazda portájára, a kinek Erzi nevű tizenhét éves szép leányához hosszabb ideig járogatott s a lányt feleségül is akarta venni, de a háztól időközben kitiltották. Margita János beszélni akart a lánynyal s halkan megzörgötte az ablakot abban a reményben, hogy az majd kinyílik és a lány fogadja az ablakban. Az ablak azonban nem nyílt meg, hanem a ház ajtajából revolverlövés dördült el s a golyó Margita János ágyékába furódott. A halálosan megsebesült fiatal legényhez királyhelmeztől hívtak orvost, a községi előjáróság pedig szorgosan nyomozza: hogyan sült el az Urbán János lányosháza?

Itélet Engerek ügyében. A birhedi pécsi borhamisítás ügyében Krecsányi Kálmán VIII. ker. kapitány itéletet mondott. Napok előtt megirtuk, hogy Krecsányi zárt ajtók mellett tárgyalta Engerek borhamisítási ügyét. A tárgyalás befejeztével Engert, a pécsi borkereskedő-cég főnökét tiznap elzárásra s ezer forint pénzbüntetésre ítélte, ezenfelül kötelezte arra is, hogy Engel az eladott nagymennyiségű műbor vételárát a vevőnek visszatérítse. Az itélet a felfoglalt műbor megsemmisítését is elrendelte. Eötvös Károly, Engerek ügyvédje felelebezett az itélet ellen, de megfellebbezte a fővárosi IV-ik és VIII-ik kerületi borvizsgáló-bizottság is, mert enyhének találta a kiszabott büntetést.

Gyermek-gyilkosok. Borzalmas büntény tartja igazgatóságban Golozsán Bács-megyei község lakosságát. Egy leány megölt a gyermekét és a holttestet odavetette a sertéseknek. A kiéhezett sertések széjjel szaggatták a csecsemő holttestét és felfalták. A büntényről a következőket jelenti tudósítók:

A falu egyik legszemrevalóbb leánya Murtin Anna volt, a kivel szívesen foglalkozott minden legény. A sok legény közül kiválasztott a leány magának egyet és azzal élte világát hosszú időn keresztül.

A benső szerelmi viszony nem maradt következmény nélkül. Gyermeké született a leánynak, a ki aztán minden áron szabadulni akart szügyenétől. Addig töprengött, tépedődt, a míg elhatározta, hogy megöli a gyermekét.

Kiment a kertbe és ott megfojtotta a gyermeket. A holttestet azonban nem ásta el, hanem odavetette a kertbe zárt sertéseknek. A csecsemőt egy pillanat alatt széjjel tépték a sertések.

A sertések közül egy kifutott az utcára és elarulója lett az iszonyatos bünténynek. Az állat a fogai között huzcolta a csecsemő fél karját. Az utcán járt emberek megborzadtak a bünténytől és bejelentették azt a csendőrségnek.

A gyilkos anyát vallatásra vették a csendőrök. Az nem is tagadta bűnét, töredelmes vallomást tett, mire a csendőrök Ujvidékre szállították és átadták a kir. törvényszéknek.

Hasonló eset történt ugyancsak Bács-megyében Bezdán községben. Ott egy Panda Anna nevű leány ölte meg a gyermekét és a holttestét elásta az udvaron.

Az eset kiderült és a bűnös leányt tartóztatták a csendőrség és átadta azombori kir. törvényszéknek.

A tápió-györgyei eset. Kecskemétri táviratolzza tudósítók: A kecskeméti királyi ügyesség ma reggel vette át Teszary vizsgálóbírótól a Göttescha Gyula halála ügyében megejtett nyomozás iratát a két törvényszéki orvos véleményes jelentésével együtt, a mely odakonkludál, hogy Göttescha Gyula öngyilkos lett. Az iratok óriási tömegre szaporodtak az újabb nyomozás során, a kir. ügyesség azonban valószínűleg gyorsan végez az egész irathalmazszal, mivel annak tartalmát dr. Kiss János, az ügyesség vezetője, a ki a boncolásnál, a helyszíni szemlénél és a kihallgatások egyrésznél jelen volt, csaknem teljesen ismeri már. A kir. ügyességnél különben a mult este több negyedórán át értekeztek: Teszary vizsgálóbíró, dr. Kecskeméti és dr. Damó törvényszéki orvosok, dr. Kiss János kir. ügyész s az ügyesség és bíróság több kiváló tagja, figyelmesen meghallgatva dr. Sztelho Kornél budapesti ügyvédnek, Huck Mária védőjének különféle előterjesztését és magyarázatait, a melyek az orvosi vélemény elfogadhatósága mellett a vizsgálóbíró által végzett nyomozás és kihallgatások adataiból temérdek érvet csoportosítottak. Beavott körökből az a hír szivárgott ki, hogy a gyilkosságot a vádhatóság kizártnak tekinti s az ügyesség meggyőződése is az, hogy Göttescha Gyula önkézevel vetett véget az életének. Ehhez képest az ügyész indítvány legfőbbébb a btk. 283. szakasza alapján való további eljárás hoz javaslatba, a mely szakasz első bekezdése így szól: „Három évig terjedhető fogsázzal büntetendő az: a ki valakit az öngyilkosságra rábír, vagy e célra annak szűrő eszközöket vagy szereket szolgáltat.” Ama másik szenzációs ügy dögában, a mely ebből az ügyből pattant ki s a melyben Göttescha Gyulának még életében lett volna része, még a vizsgálat befejezése és a törvényszék vádhatározatának jogerőre emelkedése esetén is csupán zárt tárgyalás lesz, a melynek lefolyása az új eljárás szerint megfelelő büntetés nélkül a nyilvánossággal nem közölhető.

A nép babér koszorúja! Bács község római katolikus közönsége forrón szerető lelki atyját Máthé József bácsi róm. kath. plebánust az új év alkalmából szertették, haláluk kifejezése jeléül az istentisztelet után babér koszorúval ajándékozta meg. Szép jelenet volt az, midőn a durva daróc ruha alatt dobogó művelletlen szívből az őszinte szeretet sugárzott ki fáradhatlan, nemesleltű, teljesen egyháznak élő lelki pástörök iránt. Repeső szívvel, visszatartott lélekzettel hallgatták szónokukat, Turós József földész, ki könnyező szemekkel melltatta Máthé József jeles egyházi irónak a nép feltehetően lelki atyjának számtalan áldásos jótekonv tetteit, megköszönték az év leforgása alatt költői tehetséggel elkészített, kiváló szónoklattal elmondott üdvös gyönyörű beszédeit, a beszéd végeztével a nép tédre borult szokogó hangon egyházi éneket énekeltek. A babér koszorú nemzeti színű szalag lengett, a következő felirattal: „Boldog új évet kívánunk szerető lelki atyáknak.”

Az ünnepelt egyházi férfiú megható szavakkal köszönte meg a népnek a babér koszorút, vallási ésági, hazaszeretetre, erkölcsös életre intette őket.

Mulatság.

A „petrosányi polgári olvalóköz” 1900 évi január 13-án saját pénzértára a „Wagner” szálloda termében zártkörű bált rendez.

Gyászrovat.

Nagy idők tanuja. Brassóbol írják jan. 3. kelettel: Ma d. u. 3 órakor temették el brassói Krámer József 48-as gyalog honv. főhadnagyot a bolonya külvárosi luth. temetőbe zenekísérettel. Az öreg honvédek, élők és Jeszenszky István nyug. honv. alezredessel, mind jelen voltak. Schiel ó-brassói ág. ev. pap bucsuztatta el. Az egyenruhát haláláig hordozta; élt 79 évet, nyugdíj élvezett, özvegyt hagyott. Nem sokáig tartott hölgyebántalom ölte meg. Szász születésű, de ritka magyar lelkületű jó hazafi és vitéz honvéd volt. Nyugodjnak békében porai!

Szerkesztőségi üzenetek.

K. A. Kolozsvárt. A kolozsvári kémenyseprő legények versével nem érdemes tüzetesen foglalkozni. E silányságok a kolozsvári kémenyseprő mesterek hazafias érzületére vetnek szomorú világot.

E. D. Marosvásárhely. A szegény nő a két izben nov. 24. és decz. 2-án küldött 7—7 frot átvette.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósítása és sürgöny-levelei.

Lesz-e választás?

Budapest, jan. 5.

A karácsonyi vakációt élvező orsz. gyűlési képviselői időtöltését nagyon megzavarta az a mindegyre felmerülő hír, hogy az új képviselőválasztások még ez évben megfognak történni.

Ez igen sok honatyára igen kellemetlen lenne, mert állítólag a kormányparti választási kassza nincs valami tele, s másfelől Széllnek nehéz tudni az észjárását.

Már hónapokkal ezelőtt a képviselőház folyosóján kolportáltak egy listát, a melyen több, mint 75 olyan kormányparti képviselő szerepelt, a kikre egy új választásnál Széll Kálmán nem fog reflektálni.

Azóta, mint benfentesek állítják, a listán a névsor megnagyobbodott.

És hova-tovább mind nagyobbodni fog, mert a fuzió által igen sok tekintélynek kell képviselőséget adni.

A kik e listát látták, úgy mondják, hogy különösen az erdélyrészi képviselők közül szerepelnek e listán igen sokan.

Már a választás idejére nézve is vannak kombinációk. Legvalószínűbbnek tartják, hogy a költségvetési tárgyalás után feloszlatják a Házat s kiírják az új választásokat.

Ne okvetetlenkedjenek...

Budapest, január 5.

Az új évi beszédek elhangzása után egy volt nemzeti párti lap azt írta: hogy a volt nemzeti párt és a szabadelvű párt harczaiból a nemzeti párt programja került ki diadalal. Erre a Tiszák nagyváradi lapja, a Szabadság így válaszol:

„Mik voltak ugyanis a volt nemzeti párt programjának főbb pontjai?

1. Magyar katonai intézetek felállítás. Ezt megvalósította Fejérvary báró s a szabadelvű párt, még a kitört harcok előtt;

3. a közigazgatás államosítása és a kuriai biráskodás. Ezek pedig több mint egy évtized óta fél vannak véve a szabadelvű párt programjába is, tehát ezért sem kell harczra kelnie a volt nemzeti pártnak;

3. a kötelező polgári házasság ellenzése. Ez az egy kérdés volt az, mely elválasztotta a nemzeti pártot a szabadelvű pártól s ezért kelt harczra a szabadelvű párt ellen; de ezt a szabadelvű párt a valódi liberalizmusnak megfelelőleg ő nélkül s ő ellenére is megvalósította. És midőn minden fenntartás nélkül belépett a nemzeti párt a szabadelvű pártba, a nemzeti párt fogadta el a szabadelvű párt álláspontját s a szabadelvű párt programja került ki a megvívott nagy harcából diadalal.

Ne okvetetlenkedjenek tehát azok ottan a szabadelvű pártban, akik még

most sem tudnak teljes őszinteséggel megbarátkozni a szabadelvű párt programjával.

Ha ezt az irányt nem tudják őszintén magukéva tenni: akkor ne gerdják magukat szabadelvű pártiaknak. Még kevésbé törekedjenek pedig arra, hogy a volt szabadelvű párt legkiválóbb tagjait intrikákkal elkedvetlenítsék, vagy pláne bojkottálják. Csak nem akarnak ugy tenni, mint a tót, a ki kiverte házából a neki szállástadó gazdát? Ha kényelmetlen még ma is nekik a szabadelvű légkör: keressenek maguknak más pártot, más társaságot. Fel is ut, le is ut!

Uj szövögyár Budapest.

Budapest, jan. 5.

A kormány már régebb idő óta tárgyalásokat folytatott a zürichi selyem és szövögyárral, a mely Magyarországon fiók-telepet akar létesíteni. A tárgyalások eredményre is vezettek, minán a kormány messzemenő állami kedvezményeket akar biztosítani a vállalatnak. Az új gyár főleg selyemkémeket és szövött árucikkeket fog készíteni és építését már márczius havában megkezdik az erzsébetfalvai uton. A kereskedelemügyi miniszter egyik föltétel gyanánt azt kötötte ki, hogy a gyárban, a mely mindjárt kezdetben 2000 munkást fog foglalkoztatni, lehetőleg magyar munkások alkalmaztassanak.

A játékkártyagyár Budapest.

Budapest, jan. 5.

Egy berlini vállalkozó cég budapesti és bécsi kávéház tulajdonosok kezdeményezésére elhatározta, hogy Budapestén új játékkártyagyárat létesít. A gyár alapítókéjét legnagyobb részben a berlini vállalkozó cég adja, de az alapításban részt vesznek csekély tőkével a kávéháztulajdonosok is, ezzel biztosítani vélik a gyármányok eladásának nagyobb sikerét. A budapesti és bécsi kávéások ugyszólván belekérgettek abba hogy e gyárost támogassák, mert ezuttal egyetlen egy cég monopolizálja az egész monarchiában a játékkártyagyártást és a gyármányért uly árakat szab, hogy azt elviselni képtelenek. A gyár telepe az új kőbányai uton van tervezve. A társaság alapítókéje 500,000 koronára rug.

Összeesküvők elítéltetése.

Budapest, jan. 5.

Párisból sürgönyzik: Az államtvényszék tegnapi nyilvános ülésén Talliers elnök felolvasta a törvényeszk ítéletét.

Derouledet 115 szavazattal 10 ellen 10 évi száműzésre, Guerint pedig 10 évi várfogságra ítélte.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Táncztanítási hirdetmény!

Van szerencsem Nagyságodat tiszteltetel értesíteni, hogy — úgy mint minden évben, az idén is — mározius hó első felében Kolozsvárra érkezem, hogy a 2 hónap

Táncztanítási cyklust

megnyissam, kérvén Nagyságodat a Colone összeállítását mihamarabb megkezdeni, nehogy evel annak időjn időt veszítsünk és az eredményről engem mihamarabb értesíteni sziveskedjék.

Becsés választát várua

Kitünő tisztelettel

Ziegler József

táncztanító.

Lakás VI. Andrassy-ut 25.

1—4

Pilseni nagy sörcsarnokban

holnap, szombaton, január 6-án

rendkívül érdekes műsorral

katona-zene hangverseny lesz.

Értesítés!

Alulírott tisztelettel hozom a nagyérdemű közönség tudomására, hogy minden csütörtökön — de esnapján ezen a napon — ráktáron levő összes árakat

20% engedménnyel, tehát az eredeti ár egy ötöd részével olcsóbban elárusítom.

Boaskovitz A.

látserész

Wesselenyi Mihlós u. 4.

Magyar királyi dohánygyár igazgatósága Kolozsvárt.

4188—1899.

18. 1—3.

Árlejtés.

Alólírt m. kir. dohánygyár 1900 február hó 1-től kezdődő három évre szükséges gázpirszén (coaksz) szállítás biztosítása céljából ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Évi körülbelüli szükséglet **300,000** klg.

Fentartja magának az igazgatóság a jogot, hogy kiírt mennyiségnél kevesebbet vagy többet rendelhessen.

A szállítási határidőre valamint általában a szállításokra nézve az „általános szállítási feltételek”, melyek a dohánygyári igazgatóságnál megtekinthetők, mérvadók.

Ajánlatokban határozottan kiandók, hogy bányá- vagy gáz-pirszén szállításra vállalkozik-e.

Az egységár betűvel és számmal irandó ki s a kolozsvári m. kir. dohánygyárba bementett szállítással számítandó.

Ajánlatok 1 koronás bélyegjeggyel látandók el s legkésőbb **1900 évi január hó 22-én d. e. 10 óráig** nyújtandók be az igazgatósághoz, a mely időben az ajánlatok bizottságilag felbontatni fognak.

Az ajánlatokhoz a kívánt egy évi összeg után 5 százalék készpénz, vagy biztosítékra alkalmas állampapír vagy kir. pénztárnaknál letett biztosított összegről szóló pénztári nyugta mellékelendő s megjegyeztetik, hogy elkészen beérkezett, vagy távirati uton tett, vagy végül oly ajánlatok, melyekhez bányapénz, vagy annak letettét igazoló nyugta csatolva nem lett figyelembe vétetni nem fognak.

A letett bányapénz a szállítási szerződés megkötése után óvadékl fog szolgálni.

Az ajánlatok el vagy elnem fogadására nézve az értesítés határidőhöz köve nincsen.

Kolozsvár, 1900. január hó 2-án.

M. kir. dohánygyári igazgatóság.

Sz. 4113—1899.

8. 3—3.

Árverési hirdetmény.

Közzététetik, hogy a Kolozs rend. tan. város tulajdonát képező új fürdővendéglő helyiség folyó 1900 évi április hó 1-től kezdőleg egymásután következő három — esetleg hat évre 1900 évi Január hó 19. délelőtti 10 órakor Kolozson a városházánál megítálandó írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen bérbe fog adni.

A zárt ajánlatok egy koronás bélyeggel és az ajánlott összeg 10%-át tevő bányapénzzel ellátva a szóbeli árverés megkezdéséig a polgármesterhez adandók be. Feltételek ugyanott megtekinthetők.

Kolozs rend. tan. város tanácsa.

Kolozson, 1900 évi Január 2-án.

Bartha Ferencz,
h. polgármester.

Pályázati hirdetmény.

A **naszódvidéki takarékpénztár és hitelintézet r. t.** igazgatósága részéről 1000 korona fizetéssel (mely fizetés beválás esetén fokozatosan emeltetni fog) egybekötött

gyakornoki állásra

ezennel pályázat nyitattik.

A sajátkezűleg írott pályázati kérvények szakképzettséget és jelenlegi alkalmazásukat igazoló bizonyítványokkal **folyó évi január hó 25-ig** alólírt igazgatósághoz nyújtandók be.

Személyes bemutatkozás előnnyel járhat.

Az állás legkésőbb folyó évi február hó 15-én elfoglalandó.

Naszódon, 1900 évi január hó 3.

Naszódvidéki takarékpénztár és hitelintézet részvénytársaság igazgatósága.

16. 1—1.

Rozs-szállítás iránti hirdetmény.

A kolozs-tordai m. kir. állami ménészgazdaság 1900. évi **236 métermázsza rozs** szükségletének biztosítása végett **folyó évi január hó 20-án d. e. 10 órakor** alólírt intézőségnek (Kolozspusztá u. p. Kolozs) zárt írásbeli ajánlatok után nyilvános ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott ajánlatok — melyekben kitéendő, hogy ajánlattevő a szállítási feltételeket ismeri és elfogadja, legkésőbb fent kitett határideig alólírt intézőséghez juttatandók, honnan pályázni szándékoznak a szállítási részletes feltételek kívánatra megküldetnek.

Kolozspusztá, u. p. Kolozs 1900. évi január 3.

A kolozs-tordai m. kir. állami ménészgazdaság intézősége.

17. 1—2.

Eladó küküllői csemege bor!

5000 liter olasz rizling, rajnai rizling, piros sylváni, sauvignon és semillon (phyloxera mentes) szőlőből sajtolt bort s ezenfelül 400 liter kitünő, tisztán kezelt, igen erős **carbenett** bort 1900. év január havában **kisebb nagyobb mennyiségben** eladók.

Az árak tekintetében bővebb felvilágosításokkal levélbeli tudakozódásokra készségesen szolgál **Demény Dániel** földbírtokos **O.-Kocsárdon** (posta Maros-Csapón) Kisküküllővármegyében.

A borok valódiságáért kezességet vállalom.

2. 2—2.

Sz. 933—1899.

14. 1—1

Árverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. törv. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bányá-hunyadi kir. járásbíró 1899 évi Sp. II. 66-5 számú végzése következtében Dr. Albrecht Lajos ügyvéd által képviselt ifj. Mátyás Ferencz javára Káló Ferkó János és Káló Ferkó Péter ellen 100 frt s járul. erejéig 1899. évi október hó 14-iken foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 335 forintba becsült következő ingóságok u. m. szarvasmarhák, takarmány és gabona nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a kolozsvár-vidéki kir. járásbíró 1899. évi V. 1067-2. számú végzése folytán 100 frt tőke-követelés, ennek 1896. évi május hó 30. napjától járó 8 százalékos kamatai és eddig összesen 42 frt 80 kban bíróilag már megállapított költségek erejéig Győr-Vásárhelyi adósk lakásán leendő eszközölésére **1900 évi Január hó 16-dik napjának délelőtti 11 órája** határidőül kitűztetik — és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, — hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvény 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le és felülfoglaltatják, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi december hó 24. napján.

Piger János
kir. bírós. végrehajtó.

Sz. 1486—1899.

15. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvár-városi kir. járásbíró 1899. évi VII. 452-2 sz. végzése következtében Dobál Antal helybeli ügyvéd által képviselt Duchonyi J. M. özvegy javára Szabó Gábor és neje ellen 215 forint s járuléka erejéig 1899. évi március hó 27-én foganatosított kielégítési végrehajtás után felülfoglalt és 840 forintba becsült következő ingóságok, u. m.: szobabútorok és egyéb nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a kolozsvár-városi kir. járásbíró 1899. évi VII. 452-4. számú végzése folytán 215 forint tőke-követelés, ennek 1899 évi január hó 1. napjától járó 5 százalékos kamatai és eddig összesen 46 frt 73 kban bíróilag már megállapított költségek erejéig Kolozsvárt, Eperjes-utca 3. szám alatt alperesek lakásán leendő eszközölésére 1900. évi január hó 8. napján délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik. és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, — hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében — készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adni.

Amennyiben az előírt ingóságokat mások is le és felülfoglaltatják, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi december hó 24. napján.

Dupschek Ignác,
kir. bír. végjltó.

Kiadó vendéglő!

Gyergyó-Ditróban (Csikmegye) a **Keresztes István**-féle főforgalmi központban levő nagy vendéglő, a hozzátartozó melléképületekkel együtt több évre haszonbérbe

esetleg kezelés végett azonnal kiadó!

Feltételek megtudhatók Keresztes István tulajdonosnál Gyergyó-Ditróban.

6. 2—2.

Mezőgazdasági bank és takarékpénztár
részvénytársaság
Kolozsvárt, Jókai-utca 3. szám, emelet.
Betétek után naptól-napig
5% KAMATOT
fizet, s a tőke-kamatadót is az intézet sajátjából fedezi,
ugy, hogy a betevő **tiszta kamatot élvez!**
B e t é t e k
rendszerint felmondás nélkül fizettetnek vissza.
Minden a bank és takarékpénztári ügyletekre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál
az igazgatóság.
1254. 1—1.

Szőlőmívelők és mezőgazdák számára!
A szőlőtelepek befecskendezéséhez valamint a gyümölcsfákat károsító rovarok, továbbá a szőlő- és torma- és teljes kiirtására **Mayer Ph. és társa** fele szabadalmazott önműködő, úgy hordozható, mint kocsihoz szerelt
SYPHONIA
fecskendő, a legjobbaknak bizonyultak, a melyek szivattyúzás nélkül a folyadékot önműködőleg a növényekre permetezik. Ezen fecskendőknek már sok ezerre menő példája van alkalmazásban és számos elismerő bizonyítvány igazolja ezeknek elvitázhatlan kiválóságát minden más rendszerrel szemben!
A legjobb vetőgépek
MAYER PH. és TÁRSA legújabb szerkezetű
AGRICOLA
tolóvetőkerék-rendszer vetőgépei. Mindenütt mag és különböző magmennyiség számára, váltókerekek nélkül, dombon, avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki!
A lehető legnagyobb munka, idő és pénzmegtakarítást tesz lehetővé. Különlegességeit széna- és szalma prések kézi használatára, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék, hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak.
MAYER PH. és TÁRSA
cs. és kir. kiz. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak
Bécs, II. Trabertstrasse 71.
Több mint 400 arany, ezüst- és bronzéremmel kitüntetve. Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok kívánatra ingyen küldetnek. — Képviselek- és ismételtadók alkalmaztatnak.
1230. 2—10

Eladó fűszer- és rövidáru kereskedés.

Vizakna r. t. városban, látogatott fürdőhelyen, a főpiacon, haláleset miatt eladó **egy fűszer és rövidáru kereskedés!!**

Egyetlen czéggjegyzett kereskedés Vizaknán.

Értekezhetni **özv. Pásku Györgynénél** Vizaknán.

3. 3—4.

Árverési hirdetmény.

Unio-utcai zálogkölcson intézetben összegyűlt tárgyak, u. m.: ruhaneműek- és más ingóságok, továbbá: ékszerek- és egyéb érték-tárgyak, melyek **Szeptember hó végéig lejárak**

f. hó 13-án d. e. 9 órátdl este 6 óráig

nyilvános árverésen elfognak adni.

A kolozsvári zálogkölcson intézet tulajdonosa.

18. 1—1.

Alapított 1852-ben.

Van szerencsénk a m. t. közönség szíve tudomására hozni, hogy a közelgő 1178. 15—20

karácsonyi és újévi

ünnepek alkalmából a **legszébb** és mindenszükségletnek, szérelyebb és magasabb igényeknek egyaránt megfelelő **drágakő-, gyöngy-, email-, arany- és ezüst ékszerekkel-, ezüst evőeszközök, asztaldiszkek** s egyéb az ékszerészeti, arany- és ezüstművészet körébe tartozó összes árucikkkel

egészen újonnan

rendeztük be a tulajdonunkat képező és **Kolozsvárt, Főter 9. sz. alatt** a br. Jósika palotában

NAGY JÓZSEF
céz alatt fennálló

ékszerüzletet.

Kész áruin kívül a legszébb kivitelben készit az üzlet **új ékszereket** és kiváló gondnal teljesit mindenmü — e szakmába vágó **javításokat.**

Teljes értékben megvesz, vagy új áruval beoszerel bármínő arany- és ezüst tárgyakat, régiségeket és használhatatlan törmelékeket.

Vidéki megrendeléseket a legpontosabban s a **cserejog** fentartásával teljesit.

Elvől raktáron nem tart, de **kívánatra** a legbb forrásból gyorsan és olcsón beszeres **legjobb minőségű** órákat és ezüst árukat.

Mint mindig, úgy most is a **legnagyobb** gondofordítottunk arra, hogy az üzlet hagyományos jó hírenek megfelelőleg áruink a **legjobb minőségű** és **legújtanosabb** árak meétt a legkényesebb igényeket is kielégítő **kiváló ízléssel** és z időnkénti **újdonságokra** való figyelemmel legyenek megválasztva.

Kiváló tiszteltetl

Nagy József örökösei.

keresztelői és névnapj.

AJÁNDÉKOKBAN
akkor lehet csak valódi örömlnk, ha az egyttal valamly hasznos czélnak is megfelel, és ilyen egy
Singer vagy másféle varrógép,
melyet a nagy pénzszűke miatt **10 évi jótállással** készpénzfizetés ellenében **35 forintért** adok,
meg nem felelés esetén pedig azonnal becsérélni!
Raktáron ártom az összes elsőrendű gyártmányokat, u. m.: **Singer** család, **Métin**, **Titan**, **Minerva**, **Leud** és **Neu**, **Gritzner** és nagy körhajós, **tower**, **Cylinder**, **Kézi Howe** és **Viktor** házőgépeket, olajat, tűket és a gépek egyes részeit.
Szakszerű **mehani**kal javító műhelyben minden munkát gyorsan és olcsón készítek.
Árúma
heti vagy havi részletfizetésre is adom, úgy helyben, mint vidéken lakóknak.
Ajánlom továbbá szép olajfestményi **képm**et pontosan járó órá és igen szép zeneszerkezet.
Szíves megrendeléseket kér 1184. 10-25.
Sürgőnczim: **Bernáth** gépraktár Kolozsvárt. Telefonszám 412.
Bernáth Ede Sándor, varrógép és kerékpár raktáros Kolozsvár.
A m. kir. posta- és távirat szállítója Erdélyben.